

Yksityisteiden tiekuntien avustaminen – määräytymisperusteet 2026

Lainsäädäntöperusta

Yksityisteiden avustamisesta säädetään:

- Yksityistielaisissa (560/2018)
- Valtioneuvoston asetuksessa yksityisteistä (1069/2018)

Yksityistielain 84 §:n mukaan:

Kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi. Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

Päätöksenteko Kankaanpään kaupungissa

Kankaanpään kaupungissa yksityisteiden tiekuntien avustuksista päättää tekninen lautakunta kaupunginvaltuuston vuosittain talousarviossa myöntämien käyttötalousmäärärahojen puitteissa.

Yksityistieasioiden valmistelusta ja käytännön hoidosta vastaa Rakennettu ympäristö -tulosyksikön Muu kuntatekniikka -palvelukokonaisuus.

Avustusten myöntäminen perustuu vuosittain vahvistettuihin määrärahoihin ja tässä asiakirjassa määriteltuihin periaatteisiin.

Kaupunki voi avustaa yksityisteitä seuraavin tavoin:

1. Kaupungin hoidossa olevat yksityistiet

Kaupunki voi ottaa yksityistien kokonaan tai osittain hoitaakseen. Tällöin kunnossapito toteutetaan kaupungin toimesta erikseen päätettävällä laajuudella ja tasolla. Hoidon piiriin ottaminen perustuu teknisen lautakunnan päätökseen ja edellyttää, että tie täyttää kaupungin asettamat kriteerit.

2. Kunnossapitoavustus yksityistiekunnille

Kaupunki voi myöntää kunnossapitoavustusta yksityistiekunnille.

3. Perusparannushankkeiden rahoitus

Kaupunki voi osallistua pysyvän asutuksen käytössä olevien yksityisteiden perusparannushankkeiden rahoittamiseen, mikäli hankkeelle on myönnetty valtionavustusta.

4. Yksiköinnin kustannusten avustaminen

Kaupunki voi avustaa tiekuntia tiekunnan tieyksiköinnin laatimisessa tai päivittämisessä.

Voimaantulo

Nämä määräytymisperusteet koskevat vuoden 2026 talousarviomäärärahojen puitteissa myönnettäviä avustuksia ja tulevat voimaan teknisen lautakunnan hyväksymispäätöksen mukaisesti.

1. Kaupungin hoidossa olevat yksityistiet

Tekninen lautakunta päättää perusteista, joiden nojalla yksityinen tie voidaan ottaa Kankaanpään kaupungin kunnossapitoon. Kaupungin kunnossapitoon otettavista teistä tehdään teknisessä lautakunnassa tiekohtaiset päätökset.

Tiekohtaiset hoitopäätökset ovat voimassa toistaiseksi, ja ne voidaan tarvittaessa kumota tai muuttaa teknisen lautakunnan erillisellä päätöksellä.

Seuraavat yksityistiet ovat kaupungin hoidossa:

- Kivistökankaantie, pituus 2,6 km. Viidentienristeykselle johtava, liikenteellisesti merkittävä tie.
- Rauniontie, pituus 2,0 km. Kahden, elinvoimakeskuksen tienpidossa olevan, kevyen liikenteen väylän välinen tieosuus, jota käytetään kevyen liikenteen kulkureittinä.
- Jyllinmäen yksityistien tiekuntaan kuuluvat tiet: Hakkurinkatu, pituus 0,675 km ja Koivukuja, pituus n. 0,45 km. Kahden, elinvoimakeskuksen tienpidossa olevan, kevyen liikenteen väylän välinen tieosuus, jota käytetään kevyen liikenteen kulkureittinä.
- Aapiskuja, sijaitsee kaupungin omistamalla alueella.
- Lepistökatu, asemakaava-alueen mukaisella osuudella.
- Mattilantie, sijaitsee kaupungin omistamalla alueella.
- Sahanmäentie, sijaitsee kaupungin omistamalla alueella.
- Palstatie, pituus 0,098 km. Tie sijaitsee noin 10 km Honkajoen keskustasta pohjoiseen kunnan palstoittamien tonttien välissä. Alueella ei ole asemakaavaa. Tiellä ei ole tiekuntaa.
- Antilan koulutie, pituus 0,133 km. Tiellä sijaitsee silta Karvianjoen yli. Tie sijaitsee kahden elinvoimakeskuksen hoidossa olevan maantien välissä.
- Jokihongontie, pituus 2,19 km. Vanha kantatie, joka siirtyi kunnan hoitoon Honkajoen ohi-tustien valmistuessa. Tiellä ei ole tiekuntaa.
- Teollisuustie, pituus 1,55 km. Tie sijaitsee molemmista päistään asemakaava-alueella. Tien keskiosa on yksityistietä, eikä tiellä ole tiekuntaa.

Kaupungin aurauksessa olevat yksityistiet:

Lisäksi seuraavat yksityistiet ovat kaupungin talviaurauksen piirissä:

- Koskelantie, pituus n. 0,6 km. Kaupungin omistamalla kiinteistöllä sijaitseva Haapasillan tien ja Sävin tien välinen osuus. Tiellä ei ole tiekuntaa.
- Kuvernöörintie, pituus n. 0,55 km sekä kulkuyhteys Mattilantielle. Yksityistie, ei tiekuntaa.
- Saharanta, pituus 0,1 km. Venesjärventien ja Mattilantien välinen osuus, joka toimii kulkuyhteytenä Mattilantielle. Yksityistie, ei tiekuntaa.
- Sahanrannan yksityistien ja Venesjärven koulun välinen polku, noin 0,1 km

2. Kunnossapitoavustus yksityistiekunnille

Avustuksen hakeminen

Tiekunnan tulee hakea kunnossapitoavustusta vuosittain keväällä. Avustushakemus on toimitettava ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Määräajan jälkeen saapuneita hakemuksia ei käsitellä.

Hakemus jätetään kaupungin verkkosivuilla olevalla sähköisellä lomakkeella, jolla vaaditaan vahva tunnistautuminen. Hakemuksen tulee sisältää kaikki pyydytetyt tiedot ja liitteet. Hakija vastaa antamiensa tietojen oikeellisuudesta.

Avustuksen myöntämisen edellytykset

Kunnossapitoavustusta voidaan myöntää tiekunnille, joiden hallinnoimat yksityistiet täyttävät seuraavat edellytykset:

- Tie kunta on perustettu yksityistielain mukaisesti hoitamaan tietä koskevia asioita.
- Tie kuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot ovat ajantasaiset Maanmittauslaitoksen ylläpitämässä yksityistierekisterissä yksityistielain edellyttämällä tavalla.
- Tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä (Väyläviraston Digiroad) on ajantasaiset tiedot yksityistietä koskevista painorajoituksista sekä tien käytön kieltämisestä tai rajoittamisesta koskevista päätöksistä.
- Tie kunta ei saa estää satunnaista liikennettä avustettavalla tiellä liikennemerkkein tai muulla tavalla.
- Kunnossapidon avustusta voidaan myöntää vain pysyvän asutuksen käyttämälle tieosuudelle, ellei kyseessä ole ehdot täyttävä läpiajotie.
- Avustettavan tieosuuden vähimmäisedellytykset ovat:
 - vähintään 1 vakinaisessa asuinkäytössä oleva kiinteistö
 - vakituisesti asutun tieosuuden vähimmäispituus on 250 metriä.

Läpiajotiet

Jos yksityistie toimii kahden erillisen (*ei yksityisteiden välinen tai molemmista päistä samaan yleiseen tiehen liittyvä*) yleisen tien välisenä läpikulkuyhteytenä, kunnossapitoavustus voidaan myöntää koko tien pituudelle.

Läpikulkuyhteyden katsotaan muodostuvan myös silloin, kun yhteys toiselle yleiselle tielle toteutuu enintään yhden muun yksityistien kautta, kunhan reitti on liikenteellisesti tarkoituksenmukainen ja tosiasiallisesti käytössä läpikulkuyhteytenä.

Avustus voidaan myöntää läpikulkutienä myös tilanteessa, jossa toinen yleinen tie sijaitsee toisen kunnan alueella. Tällöin avustus voidaan myöntää Kankaanpään kaupungin alueella sijaitsevalle tieosuudelle koko sen pituudelta.

Avustusta ei myönnetä läpiajotieperusteella, mikäli yhteys yleiseltä tieltä toiselle toteutuu vain useamman kuin yhden muun yksityistien kautta tai jos tien liikenteellinen merkitys rajoittuu käytännössä vain tien varren kiinteistöjen asiointiliikenteeseen.

Tiekunnan hallinto ja kokouskäytäntö

Yksityistielain mukaan tiekunnan kokous on pidettävä vähintään neljän (4) vuoden välein. Kaupungin kunnossapitoavustusta hakevilta tiekunnilta edellytetään kuitenkin, että:

- tiekunnan kokous on pidetty vähintään **kerran** vuodessa, mikäli tie kunta ei ole delegoinut teiden hoitovastuuta hoitokunnalle tai tieisännöitsijälle. Mikäli tie kunta on delegoinut teiden hoitovastuun hoitokunnalle tai tieisännöitsijälle, riittää varsinainen tiekunnan kokous neljän vuoden välein.

Jos tiekunnalla on hoitokunta tai tieisännöitsijä, tulee hoitokunnalla tai tieisännöitsijällä olla tiekunnan kokouksen antama valtuutus:

- avustusten hakemiseen kaupungilta sekä
- myönnetyn avustuksen käyttöön.

Lisäksi on suositeltavaa, että tiekunnat lisäävät tai päivittävät tietonsa myös Suomen metsäkeskuksen rekisteriin, josta metsäkeskus voi välittää tietoja muille metsä- ja yksityistiealan toimijoille.

Asuttujen kiinteistöjen ja tiepituuksien tarkistaminen

Vakinaisessa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen määrä tarkistetaan Digi- ja väestötietorekisterin väestötietojärjestelmästä kunkin hakuvuoden tammikuun 1. päivän tilanteen mukaan.

Kiinteistökohtaisessa tarkastelussa samalle kiinteistölle sijoittuvat useat asuinhuoneistot (esim. paritalo) lasketaan avustuskriteereissä yhdeksi kiinteistöksi.

Tiekuntaan kuuluvien yksityisteiden pituudet tarkistetaan Maanmittauslaitoksen yksityistierekisteristä. Vakinaisesti asutun tieosuuden pituus määritetään vakinaisessa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen osoitetietojen perusteella.

Jos vakituisesti asutulle kiinteistölle on kulkuyhteys kahden eri tien kautta, avustuksen määräytisperusteena käytetään ensisijaisesti kohteen virallista osoitetta.

Avustuksen määräytyminen

Tiekunnille myönnettävien kunnossapitoavustusten suuruus määräytyy vuosittain seuraavien tekijöiden perusteella:

- hakemusten määrä
- avustettavien teiden kokonaispituus hoitoluokittain
- kaupunginvaltuuston talousarviossa kunnossapitoavustuksiin osoitettu määräraha
- tien liikenteellinen merkitys

Avustushakemuksen liitteet

Hakijan tulee toimittaa kunnossapitoavustushakemuksensa liitteenä vähintään karttaotteen tiekunnan teistä, joille avustusta haetaan. (Kaupunki voi tarvittaessa pyytää lisäselvityksiä, mikäli hakemuksen käsittely sitä edellyttää.)

Kunnossapidon avustusosuus ja hoitoluokat

Kunnossapidon avustusosuus perustuu tien liikenteelliseen merkitykseen. Yksityistiet jaetaan kahteen (2) hoitoluokkaan.

Tiekuntaan voi kuulua yksi tai useampia yksityisteitä. Sama tiekunta voi sisältää eri hoitoluokkiin kuuluvia teitä.

Hoitoluokka 1

Liikenteellisesti merkittävä läpiajotie sekä yksityistiet, joiden varrella on vähintään 8 vakinaisesti asuttua kiinteistöä.

Hoitoluokka 2

Yksityistiet, joiden varrella on 1–7 vakinaisesti asuttua kiinteistöä.

Avustuksen laskenta (€/km)

Kullekin hoitoluokalle maksettavan kunnossapitoavustuksen enimmäismäärä (€/km) määritetään hakemusten jättämisen jälkeen.

Avustus lasketaan käytettävissä olevan määrärahan, eri hoitoluokkiin kuuluvien teiden kokonaispituuksien sekä hoitoluokkien painokertoimien perusteella.

Hoitoluokkien painokertoimet ovat:

- Hoitoluokka 1: 0,85
- Hoitoluokka 2: 0,65

Tiekunnan avustus voi olla enintään kullekin hoitoluokalle määritetyn avustussumman suuruinen (€/km), mutta kuitenkin enintään teknisen lautakunnan määrittämän prosentuaalisen enimmäisavustusosuuden suuruinen.

Prosentuaalinen enimmäisavustus on molemmille hoitoluokille sama. Vuonna 2026 avustusosuus on enintään 85 % toteutuneista ja hyväksytyistä kustannuksista.

Avustuksen hyväksyttävät kustannukset

Kunnossapidon avustettaviin kustannuksiin hyväksytään tiekunnalle yksityisteiden kunnossapidosta aiheutuvat tositteelliset kustannukset.

Avustus maksetaan arvonlisäverollisista kunnossapitokustannuksista.

Avustuksen maksatus ja käyttö

Avustukset maksetaan tiekunnille ilman erillistä maksatushakemusta teknisen lautakunnan avustuspäätöksen saatua lainvoiman kerran vuodessa.

Avustus maksetaan avustuspäätöksessä myönnetyn avustussumman suuruisena.

Avustus tulee käyttää kokonaisuudessaan myöntämisvuoden aikana tiekunnan teiden kunnossapitoon. Mikäli avustusta ei ole käytetty kokonaisuudessaan myöntämisvuonna, vähennetään käyttämättä jäänyt osuus seuraavien vuosien avustuksista.

3. Perusparannushankkeiden rahoitus

Kaupunki voi osallistua tiekuntien omarahoitusosuuden rahoittamiseen yksityisteiden perusparannus- ja muihin investointihankkeisiin, joille on myönnetty valtionavustusta.

Kaupungin rahoitusosuuden myöntäminen edellyttää, että hankkeeseen on voitu varautua kaupungin talousarvion laadintavaiheessa ja että tarkoitukseen on osoitettu riittävä määräraha. Vuodelle 2026 perusparannusavustuksiin ei ole tehty varauksia.

Kaupungin rahoitusosuuden suuruus määräytyy vuosittain seuraavien tekijöiden perusteella:

- avustushakemusten määrä
- haettujen avustusten yhteismäärä
- kaupunginvaltuuston talousarviossa yksityistieavustuksiin osoittama määräraha

Kaupunki voi tarvittaessa asettaa avustukselle ehtoja sekä edellyttää hankkeen kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman toimittamista päätöksenteon tueksi.

Ohjeet yksityisteiden valtionavustusten hakemiseen löytyvät Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) sekä elinvoimakeskusten verkkosivuilta.

Perusparannus- ja investointiavustuksen maksatus

Kaupungin myöntämä avustus maksetaan toteutuneiden ja hyväksytyjen kustannusten perusteella. Avustus voidaan maksaa jommallakummalla seuraavista tavoista:

Vaihtoehto 1: Kertamaksatus

Tiekunta laskuttaa kaupungin myöntämän avustusosuuden yhdellä laskulla hankkeen valmistuttua. Laskun liitteenä tulee toimittaa tositteet toteutuneista kustannuksista.

Vaihtoehto 2: Maksueriin perustuva maksatus

Tiekunta voi laskuttaa kaupungin avustusosuuden erissä hankkeen urakoitsijan kanssa sovitun maksuerätaulukon mukaisesti.

Tällöin tiekunnan tulee toimittaa kaupungille avustuspäätöksen jälkeen:

- pääurakoitsijan kanssa hyväksytty maksuerätaulukko
- maksuerää koskevat hyväksytyt tositteet

Kaupungin avustusosuus kustakin maksuerästä laskutetaan erikseen. Laskun liitteenä tai erikseen toimitettuna tulee olla maksutosite tai muu luotettava selvitys kustannuksen syntymisestä.

4. Yksiköinnin kustannusten avustaminen

Kaupunki voi avustaa yksityisteiden tiekuntia tieyksiköinnin laatimisesta tai päivittämisestä aiheutuissa kustannuksissa.

Yksiköintiavustusta hakevan tiekunnan tulee täyttää samat hallinnolliset ja rekisteritietoja koskevat vaatimukset kuin kunnossapitoavustusta hakevan tiekunnan.

Poikkeuksena on tilanne, jossa perustetaan kokonaan uusi tiekunta (ei kuitenkaan tiekuntien yhdistämistilanne). Tällöin avustuksen hakemiseen riittää perustettavan tiekunnan päätös yksiköintiavustuksen hakemisesta.

Lisäksi yksiköintiavustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että sama tiekunta ei ole saanut kaupungin myöntämää yksiköintiavustusta edeltävän viiden (5) vuoden aikana.

Yksiköintiavustusta voidaan myöntää vain yksityisille, joiden varrella sijaitsee vakituisesti asuttuja kiinteistöjä.

Kaupunki on varannut vuodelle 2026 yksityisteiden yksiköintien avustamiseen yhteensä 5 000 euroa.

Avustusta haetaan samalla aikataululla kuin kunnossapitoavustusta. Yksiköintiavustus haetaan kuitenkin erillisellä hakulomakkeella.

Yksiköintiavustus voi olla enintään 70 % hyväksytyistä kustannuksista. Avustuksen lopullinen suuruus määräytyy hakemusten lukumäärän, kokonaiskustannusten sekä talousarviossa varatun määrärahan perusteella.

Hyväksyttävät ja ei-hyväksyttävät kustannukset

Yksiköintiavustukseen hyväksytään:

- ulkopuolisen asiantuntijan tai tieisännöitsijän laatiman tieyksiköinnin kustannukset
- mittaus- ja selvitystyöstä aiheutuvat kohtuulliset kulut
- yksiköintilaskelman laadintaan liittyvät hallinnolliset kustannukset (mm. kartta- ja rekisteriaineistojen hankinta)

Avustukseen ei hyväksytä esimerkiksi:

- tiekunnan omana työnä tehtyä työtä
- kokouspalkkioita tai hallinnollisia yleiskuluja
- oikeudenkäyntikuluja tai riitakustannuksia
- muita yksiköintiin suoraan liittyviä kustannuksia

Kaupunki voi tapauskohtaisesti arvioida kustannusten hyväksyttävyyden.

Yksiköintiavustuksen maksatus

Tiekunta laskuttaa kaupungin myöntämän avustusosuuden yhdellä laskulla yksiköinnin valmistuttua.

Laskun liitteenä tulee toimittaa tositteet toteutuneista ja hyväksyttävistä kustannuksista.

Avustus laskutetaan ja maksetaan myöntämisvuoden aikana.

5. Muut ehdot

Kaupungilta yksityistieavusta saanut tiekunta on velvollinen pyydettäessä toimittamaan kaupungille selvityksen kunnossapitokustannuksista avustettavien teiden osalta. Tietojen tulee perustua tiekunnan hyväksytyihin tilinpäätöstietoihin.

Mikäli toimitettujen tietojen perusteella todetaan, että kaupungin myöntämää avustusta ei ole käytetty avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen kyseisenä vuonna, kaupungilla on oikeus:

- periä avustus takaisin kokonaan tai osittain, tai
- vähentää maksetun avustuksen ja toteutuneiden hyväksyttävien kustannusten välistä erotusta vastaava määrä seuraavasta tiekunnalle myönnettävästä avustuksesta.

Kaupungilla on oikeus tarkastaa avustuksen käyttö sekä pyytää tarvittavia lisäselvityksiä avustuksen käytöstä.